

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W WARSZAWIE
POZNAŃ UNIVERSITY OF LIFE SCIENCES
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Факультет автоматизації і комп'ютерних систем

XII Міжнародна науково-технічна
Internet-конференція

**«Сучасні методи, інформаційне,
програмне та технічне забезпечення
систем керування організаційно-
технічними та технологічними
комплексами»**

27 листопада 2025

КИЇВ НУХТ 2025

Матеріали XII Міжнародної науково-технічної Internet-конференції «Сучасні методи, інформаційне, програмне та технічне забезпечення систем керування організаційно-технічними та технологічними комплексами», 27 листопада 2025 [Електронний ресурс]. – К: НУХТ, 2025. – 388 с. – Режим доступу: <https://nuft.edu.ua/naukova-diyalnist/naukovi-konferencii>.

У матеріалах конференції наведено доповіді за напрямками: автоматизація процесів керування технологічними процесами та комплексами, інтелектуальні системи керування та аналізу даних, інтегроване автоматизоване керування організаційно-технічними системами, інформаційні системи керування у виробництві та освіті. Видання містить програму і матеріали Міжнародної науково-технічної конференції.

Матеріали конференції будуть корисні науковим та інженерно-технічним працівникам, виробничникам, потенційним інвесторам, студентам вищих закладів освіти та всім, хто пов'язаний з харчовою промисловістю та автоматизацією.

Подано в авторській редакції.

Редакційна колегія:

Голова програмного комітету:

С. В. Токарчук, канд. техн. наук, доц., проректор з наукової роботи НУХТ

Голова організаційного комітету:

С. В. Токарчук, канд. техн. наук, доц., проректор з наукової роботи НУХТ

Заступники голови оргкомітету:

Я. В. Смітюх, канд. техн. наук, доц., завідувач кафедри автоматизації та комп'ютерних технологій систем управління НУХТ

С. В. Грибков, д-р техн. наук, доц., завідувач кафедри інформаційних технологій, штучного інтелекту та кібербезпеки НУХТ

Секретаріат оргкомітету:

М. С. Романов, канд. техн. наук, доц., доцент кафедри автоматизації та комп'ютерних технологій систем управління НУХТ

М. П. Костіков, канд. техн. наук, доц., доцент кафедри інформаційних технологій, штучного інтелекту та кібербезпеки НУХТ

М. П. Грама, доктор філософії, старший викладач кафедри інформаційних технологій, штучного інтелекту та кібербезпеки НУХТ

Створення та використання електронних словників для аналізу мови

Є. В. Моргунова, М. П. Костіков

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Важливим етапом у процесі створення будь-якого словника є збирання та класифікація слів. Нині є багато методів і підходів до цього процесу. Зокрема при вивченні мови важливими є як лексичні, так і граматичні словники [1].

Із метою аналізу методик створення словників, а також можливого розв'язання проблем, які можуть виникнути в ході розроблення, можна використовувати різні методи. Застосування інформаційних технологій у цьому напрямі може суттєво спростити роботу лексикографів, зробити її швидшою, ефективнішою, а також розширити коло розв'язуваних завдань [2].

Враховуючи це, було прийнято рішення розробити алгоритм, який за довільним вхідним текстом створює частотний словник — список слів, упорядкований за частотою використання в цьому тексті. Код програми було написано з допомогою мови програмування Python і відповідних бібліотек для опрацювання текстових даних.

Отриманий програмний засіб у подальшому можна використовувати не лише для створення власне частотних словників, а й для похідних завдань. Наприклад, для перевірки шаблонів у текстах певного стилю. Крім того, згенеровані таким чином словники можна брати за основу при створенні інших електронних словників із додатковою інформацією та функціями.

На попередньому етапі дослідження вищезазначену програму було використано при створенні словника на основі текстів часів повномасштабної війни в Україні та для аналізу лексики цього часу. Цю роботу було проведено з метою виявлення та дослідження тенденцій у мовленні під час воєнного стану. Результати наочно продемонстрували, яке саме мовлення використовують люди в Україні в останні роки.

Використовуючи вищеописані методи, можна також, наприклад, створити словник застарілої, архаїчної лексики та провести розбір, із яких причин вона вийшла з ужитку. Загалом електронні словники є не лише корисним самостійним інструментом для вивчення слів певної мови, а й великою допомогою при аналізі тенденцій у ній.

Література

1. Костіков М. П. (2025) Використання веб-технологій для реалізації електронного морфологічного словника польської мови, *Матер. 2-ї міжнар. наук.-практ. конф. «Інформаційні системи та технології: результати і перспективи» (IST 2025)*, 5 бер. 2025 р., К. : ФІТ КНУТШ, с. 411–414.

2. Сірко В. С., Ярох А. А., Костіков М. П. (2024) Конвертація Словника українських морфем Л. М. Полюги в електронну версію, *Наук. пр. І міжнар. наук.-практ. конф. «Штучний інтелект та інформаційні технології»*, 3–4 червня 2024 р., К. : НУХТ, с. 364–365.